

Naujienu Antroji Dalis

NR. 419

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS

XIV METAI

VYTAUTAS GAIGALAS

Istorija viduramžiuose

Apibūdinus prancūzų epinę literatūrą bei bretonų romanus, gal bus pravartu dabar kiek sustoti ir prie istorijos viduramžiuose. Šie trys žanrai — epas, avantiūriniai bei mistiniai romanai ir istorija — sudarė aristokratinę literatūrą. Ją skaitė ir jaja gėrėjosi valdantysis luomas bei diduomenė. Liaudis turėjo atskirą ir savitą literatūrą, pritaikytą jos skoniui ir supratimui.

Prieš pradėdant gvildinti istoriją viduramžiuose, aiškumo ir vaizdo pilnumo dėliai, paminėsime dar kitus du aristokratinės literatūros ciklus, tai Kryžiaus Karų ciklą, kilusį XI ir XII šimtmečiuose, kur aprašomi žygiai prieš saracenus vaduojant šventąjį Grabą, ir Antikinį ciklą. Šiam pastarajam pradžią davė dvasiškija. Kai kurie vienuoliai sumanė išversti prancūzų kalbon jų grakiškų ir lotyniškų knygų pasakojimus, pridėdami, žinoma, ir savos fantazijos. Iš to ilgainiui susidarė Antikinis ciklas. Jis jokių būdu nepriklauso nei viduramžių literatūrai, bet greičiau dekadentiniui viduramžių menui.

Svarbesnieji Antikinio ciklo romanai yra: *Tebų Romanas* (1150), *Enėjaus Romanas* (1160), *Trojos Romanas* (1165 m.) *Aleksandro Romanas* (XII š.). Žymesnieji Kryžiaus Karų ciklo romanai: *Antiocho Giesmė*, *Jeruzalės Giesmė*, *Gulbės Riteris*, *Boduenas iš Seburgo*, parašyti XII-XIII š.

Grįžtant prie temos paminėjime, kad kalbant apie viduramžius prancūzų literatūroje, terminą "istorija" nevisai tikslu naudoti. "Kronika" būtų daug tinkamesnis, nes pirmas veiklas prancūzų literatūroje, kuriam buvo galima pritaikyti terminą "istorija" — moderniajo prasme, buvo Voltero *Karolio Dvyliktojo Istorija* (1731). Bet imdami šį terminą platesne prasme, mes prie jo pasiliksime.

Istorija turėjo du šaltinius: epinę poeziją, kuri buvo paversta proza XV šimtmetyje ir tuo būdu ne tik savo turiniu, bet ir forma pasidarė artistinės istorijai, ir hagiografinę literatūrą, kurią sudarė dvasiškių parašyti šventųjų gyvenimai ir istorijos. Iš šių dviejų žanrų — epinės poezijos ir hagiografinės literatūros, laikui bėgant ir formai bei metodui tobulėjant, išsivystė istorija.

Vilarduenas (Villehardouin, 1150-1212) yra pirmas didysis prancūzų istorikas. Jo veiklas, *Konstantinopolio Užėmimas*, yra ketvirtojo Kryžiaus

Karo (1202-1204) atpasakojimas. Kadangi šis karas, turėjęs tikslą sumušti saracenus, nukrypo į dvikartinį krikščioniško Konstantinopolio užkariavimą ir plėšimą, tai Vilarduenas, vaidinęs šiame kare pagrindinę, sykį net karvedžio rolę, rado reikalo parašyti šio karo istoriją su tikslu pateisinti save prieš vėlesnes generacijas. Šitas pasiteisinimas, nors ir paslėptas, jaučiasi tačiau visoje veikalo eigoje. Vilarduenas, šampanijos grafo maršalas, buvo kaip tik tasai asmuo, kuris su visu užsispyrimu kovojo, kad kariuomenė būtų nukreipta ne į šventąją žemę, bet į Konstantinopolį, kuriame, palei to laiko posakį, buvo du trečdaliai viso pasaulio turtų. Jisai derėjosi su venecijiečiais dėl kariuomenės transportacijos; jisai, po Adrianopolio pralaimėjimo prieš graikus ir bulgarus, vadovavo kariuomenės atsitraukimui į Konstantinopolį. Taigi teisingis jam buvo reikalinga, nes daugelis bendralaikų stebėjosi žvgio nukrypimu.

Vilarduenas yra Krikščionio iš Trojos bendralaikis, tačiau jo istorijoje nerandama nei riteriškų avantiūrų, nei mistiizmo. Jis yra pozityvus ir realistas. Parsivalio, Rolando, Lanceloto bruožų jame nėra nė trupučio. Bet kad laiko dvasia būtų jo visai nepalietus, to negalima pasakyti: ji traukia nežinomybę, jis dar jaučia avantiūrų poskonį. Vilarduenas šiaip buvo visada nuoseklus, be bailumo ir be per didelės drąsos. Jis laikė už garbę nugalėti priešus, bet nenorėjo, kad krikščionybės vardan muzulmonai nuimtų jam odą. Jisai mokėjo suderinti turtų norėjimą su tikėjimu ir nuoširdumu. Tačiau virš visko Vilarduenas yra feodalias: garbės jausmas ir ištikimybė siuzerenui jį palaiko bei sulaiko bet kokiose aplinkybėse. Visa jo moralė telpa vienoje sąvokoje — ištikimybėje.

Vilardueno *Konstantinopolio Užėmimas* nėra vien tik istorinis, bet sykiu ir literatūrinės vertės veiklas. Istorinę jo vertę mažina autoriaus subjektyvumas. Iš tiesų *Konstantinopolio Užėmimas* būtų geriau pavadinti ne istorija, bet gudriu pasiteisinimu. Veiklas, pirmas dalykas, tuo tikslu parašytas, gi antra, — teisingas, pripuolamybei ir feodalinei ištikimybei kaltės sumetimas kai kuriuos nepatogius faktus apdailina, kai ku-

(Tęsinys 4-ame puslapyje)

DIENŲ SKEVELDROS

1.

Tur būt, visi yra girdėję tokią pajuokavimą:

— Sovietų Sąjunga, nors ir išmesta iš Tautų Sąjungos (už agresiją prieš Suomiją), per neutraliuosius vėl kreipėsi su skundu, girdi, suomiai, besigindami, naudoja neleistinas kariavimo priemones — prieš tankus išėina su gelžgaliais (pramušti "akį", ir išvesti iš rikiuotės), benzino bonkomis ir t.t. ir t.t. Bolševikai reikalauja, kad suomiai naudotų išmintinai moderniškas kariavimo priemones, kaip... lygus prieš lygų!

Juokas juoku, bet tiesa yra istorikų patvirtinta:

— Karas su mažiau civilizuotu priešu žlugdo pranašesnį!

Švedų karuos Lietuva (ir: Lenkija), kad ir pralaimėdama mūšiuos, pažangėjo technškai, be to, iš viso artėjo į Vakarus, norom-nenorom turėjo pasitempti ir vadai, ir eiliniai kariai. Tuo tarpu kovos su barbarų Maskva buvo visapusiškai pražūtingos: kaip maras plito žiaurumas, klatingumas, žalingas didybės kompleksas, podraug — grįžimas ir pasimetimas Rytų erdvė, grįžimas... mažiausia 200 metų atgal.

Šios ir panašios problemos yra svarstomos Wł. Konopczyński'o knygos "Dzieje Polski nowożytniej (1506-1648)" naujoje laidoje (Londonas, 1958 m., išleido "Lenkų universitetas egzileje"; I t. — 437 psl.). Autorius yra jau miręs (1880-1952). Prieš II Pasaulinį karą dėstė Jogailos vardo universitete. Redagavo "Słownik biograficzny" ir parašė, kaip sakoma, daugiau knygų, negu eilinis lenkas pajėgia perskaityti.

K. Zbyszewski, berecenzuodamas naująją knygos laidą, tarp kita ko, pats užklausia ir pats, pasiremdamas Wł. Konopczyński'o šaltiniais, atsako:

Kas atsitiko su belaisvais rusais, paimtais po mūšio ties Orša 1508 m.?

Ogi vežiota po Budapeštą, Veneciją, Paryžių ir kt. kraštus, idant Europa iš pačių maskolių sužinotų, kad Maksimilijonas slapta gundė į karą prieš Lietuvą-Lenkiją, ir tai tuo metu, kai Turkai grėsė krikščionybei.

Kada pirmasis maskolių-germanų sąmokslas prieš Lietuvą ir Lenkiją?

1517 m., kai caras Vosylus pažadėjo Albrechtui Hohenzollern'ui savo 12,000 karių, jei žygyje imtų nebesisekti.

Kodėl Žygimantas Augustas turėjo tiek daug sugulovių?

Norėjo įsitikinti, o gal — o gal pagaliau sūnus! Jei bandymai būtų buvę sėkmingi, čia pat būtų skyrėsis su Kotryna (iš Habsburgų).

Kaip senovės Rusija žymėjo savo sieną su Lietuva?

Vai tai man, grioviais ir įvairiausiomis kitomis kliūtimis! Jau tada bijota, kad žmonės nebėgtų iš Rusijos į Vakarus.

2.

Iš tikro nieko nauja po mūsų senąja ir kaitriąja saule...

Molotovo-Ribbentropo sąmokslas (1939 m. rugpiūtį) — šitai tolimas Romos-Germanų ciesoriaus Zigmanto Luksemburgiečio svajonių aidas. O vokiečių ciesorius (ir: čekų ir vengrų karalius) Maksimilijonas II ir jo ryšiai-ryšeliai su Ivanu Žiauriuoju (patinka tau Lietuva? — imk, valdove Rusų šalies!)?

Iš čia, rasit, "Kryžių" autorius iškasė menko atminimo šūkį: arba Maskva, arba... Roma!

3.

Visi keliai į Romą veda. Atsiprašau:... į Vilnių! Juoba iš Varšuvos ar pro Varšuvą žiūrint.

Kaip skaitau Londono lenkų spaudoj, išėjo (periodiko) "Teki historyczne" VIII tomas. Pažįstami veidai, pažįstami veiksmai. Be kitų, Wł. Wielhorski rašo apie D. Lietuvos Kunigaikštystę, komunistinėje Lenkijos istorijoje; St. Kościłkowski apie Towarzystwo Przyjacioł Nauk (įjungta į Lietuvos Mokslų Akademijos biblioteką ir archyvus), kun. (smulkiau nevardijant bažnytinių titulų) W. Meysztowicz ir t.t. ir t.t.

Užsisakiau, ir jei iki rudens neužbėgs už akių mūsų istorikai, ašmi grįšiu į tą "tuščią erdvę". Sutarta?

Beje, šįmet Gawlina (Józef Feliks) mini savo vyskupavimo 25 metų sukaktį. Jis buvo lenkų kariuomenės vyskupas. Nuo 1946 m. yad. Popiežiaus Sosto asistentas. Nuo 1949 m. (lenkų tremtyje) Protektorius. Nuo 1952 m. arkivyskupas.

Prieš keletą metų arkivysk. Gawlinos iniciatyva Vatikano paštas išleido vadinamąją lenkiškų ženkliukų seriją, žinoma, ir su Aušros Vartų šv. Pানেle. Nuolankios sielos žmogus galėjo visiškai neutraliai pagalvoti: — gal arkivyskupas bus pamiršęs savo tikrosios žemės stebuklingąsias vietas, jei kėsina į Lietuvą?! Bet tai

(Tąsa 2-am psl.)

(Atkelta iš 1-mo psl.)

iliuzija, kaip ir kiekvienas neutralumas! Va, neseniai vienas lenkas žurnalistas paklausė arkivysk. Gawlinos, kas jį ypačiai interesuoja, jei jau kalbėti apie likimą anapus (geležinės uždangos). Atsakymas buvo krikščioniškai kuklus: — Matka Boska Ostrobramska! (...Aušros Vartai!!!)

Ak, lenkų tremtinių (arkivyskupais pradėdant, o bedieviais baigiant) sentimentą Vilniui turėtumėm sekti visu atidumu, kaip sekama, tarkime, Neries ties Vilniumi potvynis, kai aplinkui drumzdžias pavasarinės audros...

4. Timeo... Taip, bijau lenkų, nors jie ties Vilniumi verktų, kaip kadaise žydai ties... Jerichonu. Gal kas Senąjį Testamentą gerai žinantis įsiterps: ...jie šaukė-rėkė, bet ne verkė! Atsiprašau, kaip viena legenda sako, žydai rėkė-klykė, o moters, negalėdamos vyrų perrėkti, suklupo bejėgės isterijoje ir verkė. Kadangi moterims pirmenybė ir tiesa į logiką, tai galim tarti, kad Jerichonas sugriuvo nuo... ašarų.

Bet grįžkime į lenkų tremtinių perdėtą ašarojimą:

— Vilnius perdėm rusiškas... Vilnius įgauna azijiško miesto veidą... Vilniuje tegirdėti rusų kalba...

Tos ašaros, manding, yra falšyvos. Sava ir svetimomis kalbomis informacija (tiksliau: propaganda) norima sudaryti Vakaruos ispūdį, kad, vpač lenkams repatrijavus, Vilniuje vieni rusai, maskoliai nuo Volgos, tegyvena. Na, dar gali būti kinai, japonai, eskimai, indėnai, meksikiečiai ir maskviečiai, bet nieku būdu ir "przenigdy" (niekad, vai, niekad)... lietuviai. Atseit, kai grius geležinė uždanga, ten, Vilniuj ir Vilniaus krašte, bus tuštuma (vakuumas), kuria (vardan demokratijos ir krikščionybės) reikės nedelsiant užpildyti. Ar tai ne sosto naujai želigovskijadai ruošimas? Dingos, lenkai istorikai (Wielhorski ir kt.) iš seno yra sugalvoję pasąka, kad Vilniaus krašte etniškai elementą sudaro ne lietuviai, bet... slavai, iš jų lenkai pirmieji. Girdi, tuštumos buvė, ir josna isikibės lietuvių kunigaikščių nelaisvėn patekęs lenkas ūkininkas, isikibės, senosna sodybosna negrižės, nauja Lenkiją bežmogėj erdvėj sukūręs. Gražu ar ne?

Kas be ko, Maskva turi savo slaptų planų ir kėslių. Bet ir lietuvys seniai išmėgintas, anot poeto, keptas virtas. Kas seka Vilnių šiandie, lietuvių anapus rezistencija turi gėrėtis ir didžiūnotis. Šiandie Vilnius labiau lietuviškas kaip pačio Gedimino viešpatavimo metu. Manding, universitetas, pedagoginis institutas ir kitos kitos mokyklos, įstaigos, fabrikai, dirbtuvės yra lietuviybės fortai.

Todėl miršta vaivados Bocianskio tipo ponai bajorai, o kartais ir kai kas iš mūsų susipažįja jų rezgiamose pinklėse.

5.

Istorija, kokia tu neaiški pana... — guodėsi syki Rastutinas, tas caro rūmų paleistuvis ir intrigantas. Vai, neaiškia istoriją sutinki žmogus ir lietuviybės Amerikoje periferijoje. Čia dvi "akvarelės":

1. "Dirvos" Nr. 45 dr. H. Nagys (žr. str. "12 metų mūsų benamės prozos") rašo: (Antano Škėmos) "Čelesta" (rankraštyje) ir romanas "Keltuvai" (rankraštyje taip pat, dėlei liūdny inkvizicinių metodų, kurių nesigėdino kai kurie "taurūs" žmonės panaudoti, terorizuodami leidėjus) yra 2 naujos šio autoriaus knygos, kurių pasirodymas bus ne tik aiškus įnašas mūsų naujon prozon, bet ir tikras žingsnis šviežesnės tematikos ir novatoriškų eksperimentų link".

Paskaitykite iš naujo kas mano pabraukta. Ar tai A.D. 1958?

2. "Vienybėje" V. Meškauskas rašo:

"Tuo laiku, kai Maspetho, N. Y. parapijos klebonas prelatas Jonas Balkūnas, kurio parapičių daugumą sudaro nelietuviai, statydinasi grynai lietuviško stiliaus bažnyčią, Chicagos lietuvių kunigų Vienybės pirmininkas kun. Stanley Petruskas savo šv. Petro ir Povilo parapijos bažnyčios projektą padaryti pavedė amerikiečių architektui, fabriku statybos specialistui!"

J. Cicėnas

Šypsotis apsimoka

Yra šypsenu, kurios nieko nebeitikina, tokios, kaip aziatų krautuvinių tarnautojų, lėktuvų patarnautojų ir t.p. Bet esama tikrų šypsenu, kurios širdies akmenį sutirpdo ir gyvenimo kartybes saldina.

Viena 10 metų mergaitė Rositta kasdien bėgiodama į mokyklą pro didelius namus, ten balkone matydavo seną invalidą žmogų, kurs buvo visas paraližuotas ir negalėjo pajudėti. Ji kasdien jam nusišypsodavo. Taip praėjo metai ar keli, kol vieną rytą senelio balkone nebebuvo ir užlaidos buvo nuleistos.

Tik po savaitės Rositta sužinojo, kai atvykęs notaras jai pranešė, kad senasis žmogus yra miręs ir mirdamas jai užrašęs visus savo turtus, testamentu pažymėdamas: "Tos mergaitės šypsena buvo mano vienintelis džiaugsmas, padaręs visą gyvenimą vertą gyventi".

Patriotas

Teisėjas: Esi kaltinamas padirbėjęs pinigus. Ka j tai turi atsakyti?

Kaltinamasis: Spauda rašo, žmonės dejuoja, kad depresija artėja. Norėjau vyriausybei pagelbėti...

Erdvės komitetas rūsyje

Washington, Kapitolio kalvoje viskas yra tiek ankšta,

jog ir Erdvės komitetas (Space Committee) dėl vietos stokos naujuosiuose pastatuose buvo perkeltas į namų rūsį.

45 metų biznio sukakties proga išpardavimas

1958 Chrysler - Plymouth - Imperial

ir daugybė gerų visų išdirbysčių vartotų automobilių.

KAINOS NUO \$25

Galima nupirkti be pinigų išsimokėjimais.

BALZEKAS MOTOR SALES, INC.

CHRYSLER - PLYMOUTH - IMPERIAL
DISTRIBUTOR

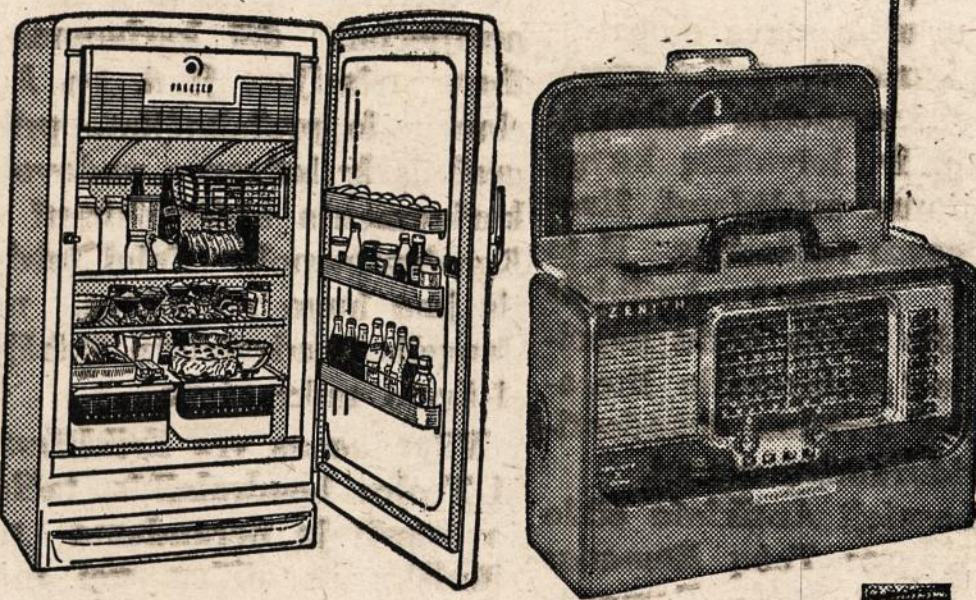
4030 Archer Avenue

Chicago, Illinois

Didžiausia ir teisingiausia Lietuvių automobilių įstaiga.

Didelė nuolaida perkant televiziją vasaros metu

General Electric, Hot Point, Travler, Philco, Muntz, Admiral, RCA Victor nupigintos. Vertės iki \$150.00 už \$69.95 su garantija ir aerial ir pristatymu.

Pačios geriausios Philco, RCA, vertės \$345.00, už	\$175.00
Hi-Fi phonografai, vokiški, amerikoniški, vertės \$200.00, už	\$100.00
ir dar 50 rekordų dykai.	
RCA Tape rekorderiai, vertės \$200.00, už	\$129.50
Zenith, Philco, FM ir AM radio, vertės \$98.00, už	\$48.00
Electric Clock radios, po	\$18.00
Trijų greičių phonografai, vertės \$29.00, už	\$14.00
3-jų greičių autom. record changer phonografai, vertės \$70, už	\$37.50
21 colio televizija gražiam kabinete, su Hi-Fi phonografu, vertės \$350.00, už	\$175.00

LENGVI ISMOKĖJIMAI. — DOVANOS SU PIRKIMU.

JOS. F. BUDRIK FURNITURE, INC.

3241 So. Halsted Street

Dėl sutaisymo. Televizijos paskambinkite CALUMET 5-7237. Atdara pirmad. ir ketvirt. vakarais iki 9:30. Sekmad. 10—5.

Jewelry departamentas sekmadienį uždarytas.

Budriko, radio pusvalandis iš stoties WHFC, 1450 kil. ketvirtadienio vakare nuo 6 iki 6:30. Pusė valandos lietuviškos muzikos ir dainų.

NELAUKITE - RYTOJ GALI BUTI PERVELU!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius, ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimėi ištikus, neturėsite jokių nemalonumų.

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY & McKAY, Inc.

222 WEST ADAMS STREET

Telefonas: CEntral 6-5208

KAMBARYS 1043

Generaliai Agentai šių Kompanijų:

COLUMBIA INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO.
MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

Ruošiamas spaudai L. policijos leidinys

Lietuvos policijos jau aštuoniolika metų kaip nėra, bet jos dvasia, geri darbai ir idėjos pasiliks mumyse dar ilgai neužmirštami. Mums ji paliko apie save gražius atsiminimus savo darbais, kuriuos ji atliko Lietuvos Nepriklausomybės laikais Tėvynės labui ir jos gerovei. Tie prisiminimai apie mūsų buvusią policiją ir sudarys mums ir ateinančioms kartoms gražią policijos istoriją.

Matome spaudoje, kaip mūsų buvusios policijos garbę kelia buvę jos aukštesnieji pareigūnai ir tarnautojai. Dabar "Naujienų" dienraštyje eina buvusio Lietuvos Policijos Vado Petro Mačinsko atsiminimai. Kiek anksčiau daug rašė iš policijos gyvenimo Stasys Juškenas, buvęs ilgametis valdininkas policijos tarnyboje.

Apie Lietuvos pasienio policiją ir pasienio zonas keletą straipsnių parašė Petras Markūnas.

Laukiama, kad ir kiti rašytų. Tie visi jų atsiminimai pasitar-naus naujam leidžiamam leidiniui, kaip istorinė medžiaga buvusiai Lietuvos policijai įamžinti.

Tremtyje betkoks spaudos stambesnis darbas sunkiai nugalimas, bet su pasiryžimu dirbant, galima viską padaryti.

Rašytojas ir žurnalistas Bronius Kviklys renka medžiagą apie buv. Lietuvos policiją ir žada išleisti atskirą leidinį (Lietuvos Policijos Istoriją).

Labai gražus sumanymas. Jo darbą reikia mums visiems paremti, kad ta knyga galėtų greitai laiku išvysti pasaulį.

Daug buvusių Lietuvos policijos tarnautojų gyvena JAV, Kanadoje ir Australijoje. Būtų labai gražu, kad kiekvienas buvęs Lietuvos policijos tarnautojas paremtų savo plunksnos darbu ir gražiais atsiminimais šį kilnų sumanymą. Talkos būdu visi dirbdami, daug ką galime padaryti. Jei mes kiekvienas prie to darbo prisidėsime ir jį paremsime, tai tikrai "Lietuvos Policijos Istoriją" išvysime dar šiais metais. P. M.

Vairuok atsargiai, tu, bomai!

Muskegon, Mich. Frank Valliers gavo savo 1958 m. automobilio leidimo lenteles, kurių tarpe rado grubia ranka parašytą perspėjimą: "Vairuok atsargiai, tu, bomai, arba ir tu atsirasi, kur aš esu, gamindamas šiuos daiktus". Nota buvo įdėta vieno nusi-kaltėlio pietinės Michigan kalėjimo lentelių gaminių dirbtuvėje.

Patirtis nereikalinga

Washingtonė prie vienos miesto gazolino stoties iškabinta tokia iškaba: "Reikalingi kostumeriai. Patirtis nereikalinga".

3 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, JUNE 21, 1958

Destalinizacija

Kas yra Chruščevo pradėtoji "destalinizacija"? Tatai paaiškino vienas sovietų pilietis, atsakydamas: "Taip, dabar padėtis daug geresnė. Kai mirsime, jau būsime palaidoti karstuose!"

Garantuota ateitis

Pirmasis: Gavau darbą chemijos fabrike, bet tas darbas manė tikrai greit pribaigs.

Antrasis: Mano nuosirdi užuojauta!

Pirmasis: Tačiau tas darbas turi ir savo gerąją pusę. Jis yra visam amžiui...

In Beautiful CRAIG MANOR DOLTON, ILLINOIS

3 Bedrooms, 2½ Baths, Separate Dining Room, Large Breakfast Area, Finished Family Room and Separate Den. These beautiful, 8-room tri-level homes provide every possible comfort and convenience! Spacious bedrooms and 12 closets. Face brick construction on four sides. COMPLETE IN EVERY DETAIL.

ONLY \$25,500 COMPLETE

The New "ADRIENNE" only \$22,000
Also 2-3-4 Bedroom Tri-Level Homes as low as 10% down
\$20,150 to \$25,500

FHA and Conventional Financing.
A Limited Number of V. A. Loans Available.

Simpson HOME DEVELOPERS, INC.
Craig Manor • Dolton, Illinois

NEW, LOW
F H A

Down Payment

Visit Our Completely
Furnished Model Homes
Interior Decoration
by CLARE SIMPSON
Take the Calumet Express-
way to Sibley Boulevard,
West on Sibley to Cottage
Grove, South on Cottage
Grove to 154th St., East to
Model Homes on Ellis Ave.
Exclusive Sales Agents
M. HOFFMAN AND CO.,
8145 Stony Island Ave.
South Shore 8-9422
PULLMAN 5-3653

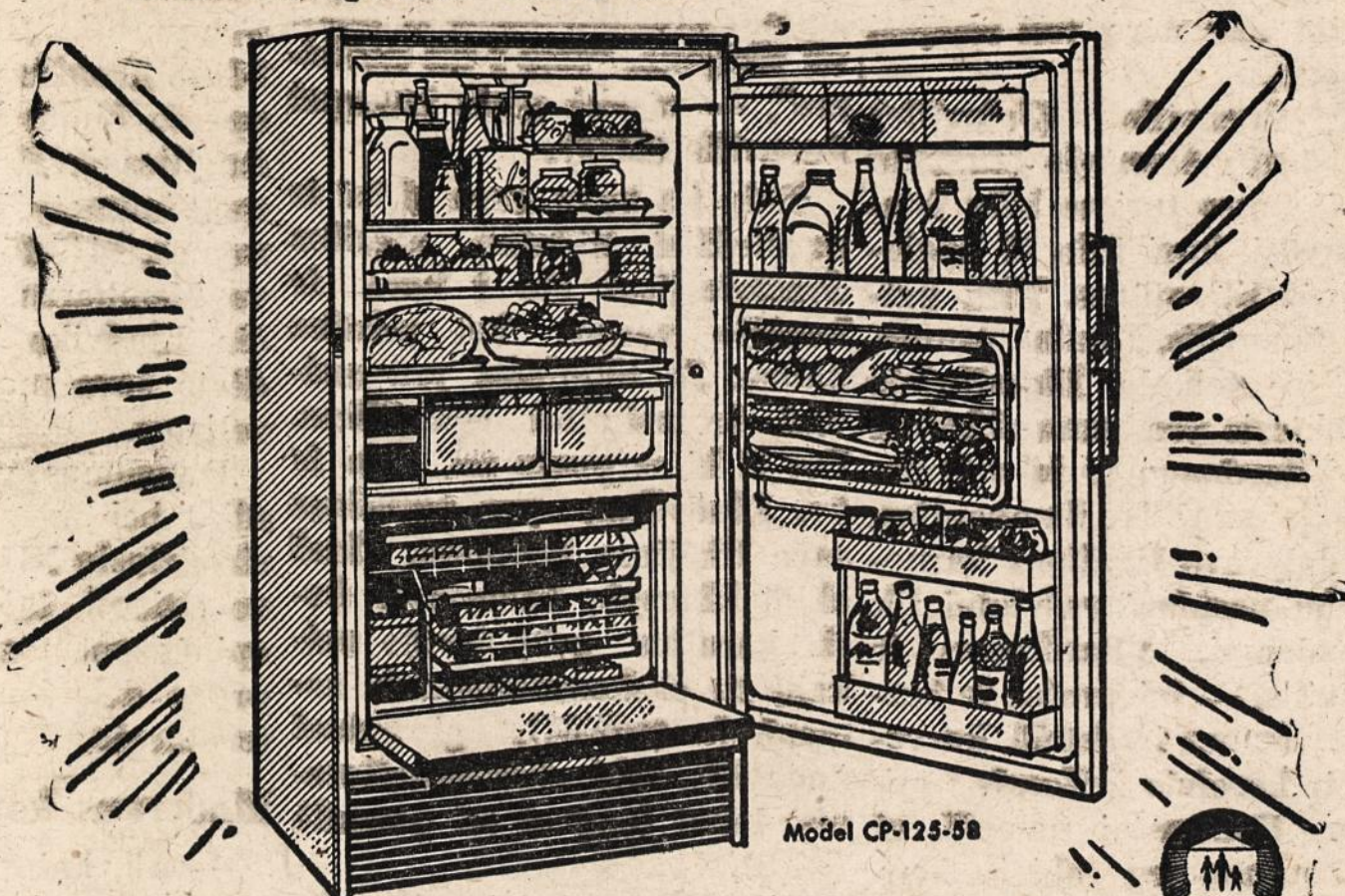
GARSINKITĖS NAUJIENOSE

SPECIAL SHOWING

'58 FRIGIDAIRE

COLD-PANTRY COMBINATION

NEW Sheer Look PLUS—Already a year ahead of the field, Frigidaire moves even further in front with the New Sheer Look PLUS—a design so all-out stunning that it could come only from the best-known name in home refrigeration—FRIGIDAIRE!

NEW
Turquoise—
cool as a
mountain lake.

NEW
Sunny Yellow—
cheerful as a
sunbeam.

GLAMOROUS
Charcoal Gray—
goes with
everything.

POPULAR
Mayfair Pink—
most sought-after
kitchen color.

NEW INSTANT ICE SERVICE that showers a trayful of "frosty-dry" cubes into a party-size, pull-out bin.

NEW ROLL-TO-YOU SHELVES that bring the foods to you. No space-wasting rounded corners or bulky center post.

NEW PICTURE WINDOW HYDRATOR WITH ALL-WEATHER MOISTURE CONTROL Keeps fruits and vegetables always in view. New Moisture Control keeps them dewy fresh.

PLUS: giant zero zone Food Freezer. Automatic Defrosting and Amazing Flowing Cold in the Refrigerator Section.

NEW Sheer Look Colors
—Sold at the price
of white!

SOLTIS HOME APPLIANCES
AND FURNITURE

2647 West 51st St.

HEmlock 4-7095

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

(Atkelta iš 1-mo psl.)

riuos palankesnius išryškina.

Literatūrinė veikalo vertė visai kitokia. Nežiūrint kūrinio palaidesnės kompozicijos, ispūdžių ir vietų aprašymas yra meistriškas, pajaustas ir išgyventas bei tiksliai perduotas. Veltui mes pas jį ieškotume fantazijos ir vaizduotės. Vietoj to mes randame logiką ir protą. Tai išeina jau iš paties veikalo tikslo: su vaizduote ir fantazija pasiteisinti negalima. Užtai Vilarduena trumpai ir aiškiai išdėsto faktus ir apeliuoja į protą, o ne į širdį. Taigi, aiškumas ir paprastumas yra dvi svarbiausios šio veikalo žymės.

Detalės autoriui nelabai terūpi. Jis turi platų ir aiškų karvedžio žvilgsnį, kuris apima daiktus jų visumoje ir taip juos perduoda skaitytojui.

Jo stilius yra grynai kariškio stilius, — paprastas, be pagražinimų, aiškus ir kondensuotas, be jokių perifrazijų, be oratoriškų pakartojimų. Vietoje aprašymo ar paaiškinimo jis duoda trumpą epinę formulę, kas pridūoda veikalui ryžtumo bei tono griežtumo, bet sykiu primena, kad istorija dar nėra toli nuėjusi nuo epo.

Su Žuenvilio (Joinville) (1224-1319) *Sventojo Liudviko Istorija* mes turime kitą istorijos rūšį, kuri kilo iš hagiografinės literatūros. Tiek patys Žuenvilis, kaip asmuo, tiek jo veikalo literatūrinis charakteris yra gana skirtingi nuo Vilarduena ir jo veikalo. Abu jie yra iš šampanijos, abu dalyvavo Kryžiaus karuose, abu pasidarė rašytojai tik pripuolamai. Vilarduena ir Žuenvilis, — tai protas ir jausmas, visuma ir detalė, karvedžio ir kareivio žvilgsnis į aplinką. Kontrastai nemaži, gi pozityvumas yra abiejų bendras bruožas.

Žuenvilis, šampanijos superintendantas, kaip rašytojas, neturi Vilarduena rimtumo, svarumo ir plačiaregiškumo, bet užtai jis turi tai, ko trūksta jo bendrataučiai — poeto jausmingumą, švelnumą, kai kada net malonų, nekaltą ir natūralų šelmiškumą. Sykiu su Liudviku IX, 1248 m. jis išsiruošia į 7-tą Kryžiaus Karą (1248-1254), įgyja karaliaus malonę ir simpatijas. Po 6 m., prisisotinęs avantiūru, vargų bei džiaugsmų, Žuenvilis grįžta pas savo žmoną ir du vaikus. Jis dar neturi 30 metų. Nusprendęs, kad jau gana kentėta už idealą ir krikščionybę, jis atsisako lydėti Liudviką IX į 8-tą Kryžiaus Karą (1270) ir praleidžia likusius jam gyventi 63 metus administruodamas savo žemes.

Būdamas 80 metų ir norėdamas įtikti šampanijos grafo dukteriai, tapusiai Prancūzijos karaliene, jis pradėjo rašyti *Sv. Liudviko Istoriją*. Laikas jau kaipur apdildęs chronologinius faktus, nepakenkia tačiau autoriaus tiksliai ir vi-

zualinei atminčiai kas liečia tų faktų aprašymą. Jam rūpi detalė, smulkūs ir kartais nereikšmingi faktai. Jisai prisimena net tokias smulkmenas kaip apdaro ar kepurės spalvą bei karaliaus rūbą, kurį jis nešiojo viena ar kita proga prieš pusę šimtmečio.

Šventasis Liudvikas jo gyvenimo istorijose labai dažnai vaizduojamas kaip angeliško tobulumo ir dorybės pavyzdys, labai tolimas ir neįmanomas pasiekti. Žuenvilis jį aprašo kaip šventąjį, bet sykiu kaip žmogų su jo dorybėmis ir silpnėmis. Tuo būdu jis priartina šventąjį prie skaitytojo, nė kiek nesumažindamas jo aukšto tobulumo laipsnio.

Kaip asmuo Žuenvilis yra paprastas, spontaniškas, visa širdimi atsidavęs savo valdovui. Jis gerbia Liudviko šventumą, kurio jis patsai nė nebando siekti: jis žino savo žmogiškos prigimties silpnumą. Jam geriau 30 kartų sunkiai nusidėti, negu susirgti raupais. Nors jis narsus kovoje, tačiau jo nevilioja kankinio vainikas. Syki jis vos nepakliuvo belaisvėn. Jo adjutantas, pagautas tikėjimo dvasios, kalbino jį laisvu noru pasiduoti musulmonams ir mirti už tikėjimą. "Mės į tai netikime", — atsakė gana trumpai Žuenvilis (§319).

Šiaip jis buvo gana giliai ir nuoširdžiai tikintis; atgailos dvasioje jisai ėjo į karą ir kentėjo vargus bei mirties baimę. Jo tikėjimas yra naiiviai ir nekaltai egoistiškas. Bet iš kitos pusės jis, kaip ir Šv. Liudvikas, yra išitikinęs savo tikėjimo tvirtumu, kad akiai klausytų bažnyčios. Šv. karalius syki turėjo reikalų su ekskomunikuotais asmenimis (§62-64), gi patsai Žuenvilis, syki ekskomunikuotas, labai lengvai tai pernešė (§672).

Nors ir religingas, jis vis tiek pasilieka feodolas: jis mėgsta išlaidumą, pompą, pasirodymą, skanias valgius ir tai maišas maiše!

gėrimus bei puošnius rūbus. Jis neturi daug noro apsimaritimui bei savęs pergalei. Kai syki, Velykų švenčių proga, šventasis karalius priminė Žuenviliui, kad jis pagal Kristaus pavyzdį numazgotų vargšui kojas, šis atsakė savo valdovui: "Jūsų Didenybė, blogu laiku! Šių kaimiečių kojas aš niekad nemazgosiu" (29).

Veikalo kompozicija, Žuenviliui rūpėjo mažiausia. Iš čia tas dalių neproporcingumas, jo paties išdėstyto plano nesilaikymas, įvairūs nukrypimai, pakartojimai. Didesnėje knygos dalyje pagrindinis personažas nėra Liudvikas IX, bet pats Žuenvilis. Autorius tačiau turi gyvą vaizduotę, pastabumą, neperdėtą jautrumą aplinkai ir ypač natūralumą, kuris mums atskleidžia naiivą, vaikišką ir nesugadintą sielą.

Be šių dviejų kapitalinės vertės veikalų prancūzų literatūrai, viduramžiai yra turtingi kronikomis, analais, bei istorinio pobūdžio memuarais. Pradedant Ričardo Pili-grimo *Antiocho Giesme* ir *Jeruzalės Giesme* (XII š.) šis žanras rado atgarsio visame viduramžių laikotarpyje. XIV šimtinyje pasirodė garsios Fruasaro (Froissart, 1337-1410) *Kronikos*, kurių autorius aprašo šimto Metų karą tarp Anglijos ir Prancūzijos. XIV-me šimtmety Komynas (Comynes, 1447-1511) išleidžia savo Memuarus, kur jis nušviečia Liudviko XI politiką bei dēsto savo moderuotą makiavelizmą.

Daugumas viduramžių kronikų bei memuarų, ypač pasirodžiusių XII bei XIII š., buvo eiliuoti, tačiau jie, kaip ir epinės poemos, buvo paversti proza dekadentinėje XV š. literatūroje.

Modernus komplimentas

— Ąk, kaip puikiai tamstytė atrodai toje Paryžiaus mados šuknelėje! Tai naujau-sias mados riksmas! Tikriaus, sirodymą, skanias valgius ir tai maišas maiše!

MES NESAME PATENKINTI IKI JŲS NESATE PATENKINTI

Mes dėkojame savo klientams už rėmimą mūsų firmos ir jų patogumui mes skelbiame sekančius pagerinimus:

1. Mūsų istaiga Newarke bus atidara ir sekma, nuo 9 iki 4 val.
2. Mes išsiunčiame siuntinius tuojau neatidėliodami.
3. Oro pašto siuntiniai, jeigu jie pristatomi iki 12 valandos, išsiunčiami tą pačią dieną.
4. Mes padidinome prekių pasirinkimą mūsų maisto ir medžiagų skyriuje.
5. Mūsų maisto, audekų ir vaistų nauji standartiniai siuntiniai yra sudaryti ilga patirtimi remiantis mūsų klientų pareikalavimais. Ateikite į:

Package Express & Travel Agency, Inc.

1530 Bedford Ave., Brooklyn 16, N. Y.
Tel.: INgersol 7-6465, INgersol 7-7272

Atidaryta kasdien nuo 9 iki 6 valandos,
sekmadieniais ir šeštadieniais nuo 9 iki 4 val.
312 Market St. Newark, N. J. Tel.: MITchell 2-2452

(Licensed by USSR)

MŪSŲ SKYRIAI:

78 Second Avenue NEW YORK 3, N. Y. ORegon 4-1540	11601 Jos Campau Ave. DETROIT 12, MICH. TOWnsend 8-0298	121 S. Vermont St. LOS ANGELES, CAL. DUNkirk 5-6550
--	---	---

N. Y. istaiga atidaryta kasdien 9—6, šeštad. ir sekma, 9—4.

832 N. 7th Street Philadelphia 23, Pa. WALnut 3-1747	651 Albany Avenue HARTFORD, CONN. CHapel 7-5164	1241 N. Ashland Ave. CHICAGO 22, ILL. HUMBoldt 6-2818
--	---	---

Jums maloniai patarnaus mūsų tarnautojai ir su jumis kalbės jūsų gimtąja kalba.

CHICAGO SVARIAUSIAS IR
MODERNISIAUSIAS DARZAS
BUČODARZAS
WILLOW WEST INN
AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road
WILLOW SPRINGS, ILL.

Siųskite siuntinius!

Siunčiame dovanų siuntinius į Lietuvą ir kitus kraštus: naujus gatavus rūbus ir taip pat įvairias medžiagas, maistą, vaisius, akordeonus, siuvamas ir mezgamas mašinas, laikrodžius ir kitus daiktus. Siuntinius galite patys čia vietoje sudaryti.

KAINOS PRIEINAMOS.

A M E R L I T SUPPLIES CO.

2221 W. CERMAK ROAD
CHICAGO, ILL.

STASYS GRUBLIAUSKAS, Vedėjas.

BŪKITE TIKRI,

kad jūsų dovanojami siuntiniai į Lietuvą, Latviją, Ukrainą ar Sovietų Sąjungos dalis

YRA 100% APDRAUSTI

Siųsdami savo paketus, būkite tikri, kad jūs siunčiate juos per autorizotą firmą ir reikalaukite apdraudos įrodymų.

Jūsų pačių interese turėti reikalus su patikima bendrove, kuri yra biznyje daugiau, kaip 25 metų. Mes didžiuojamės savo mandagiu, asmeniniu, atidžiu ir greitu patarnavimu.

Gautus paštu siuntinius mes pakvituojame ir pasiunčiame sąskaitas per 24 valandas.

Atsilankykite į bet kuri mūsų skyrių ir pareikalaukite Vedėjo parodyti jums paliudytą kopiją apdraudos poliso nuorašą nuo DŪRŲ IKI DŪRŲ. Reikalaukite mūsų puikių katalogų.

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

716 Walnut Street,
Philadelphia 6, Pa.
WALnut 5-3455

1991 Broadway
NEW YORK 23, N. Y.
Telephone: LYceum 5-0900

390 West Broadway
SO. BOSTON, MASS.
Telephone: ANDrew 8-8764

39 Raymond Plaza, West
NEWARK 3, NEW JERSEY
Telephone: MITchell 2-5334

4102 Archer Avenue
CHICAGO 32, ILLINOIS
Telef.: FRontier 6-6399

6446 Michigan Avenue
DETROIT 10, MICHIGAN
Telephone: TASHmore 5-7560

1313 Addison Road
Cor. Superior Ave. & 71st St.
CLEVELAND 3, OHIO
Telephone: UTah 1-0807

683 Hudson Avenue
ROCHESTER, N. Y.
Telephone: BAKER 5-5923

Reikalaukite telefonu arba raštu mūsų paskutinę informaciją knygute.

Skaitvkite "N-nas"

4 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, JUNE 21, 1958

ŠYPSENOS

Raimondai, parodyk dantį!

Du maži vaikai atėjo pas dantistą ir vienas sako: "Prašau ištraukti dantį, bet prašau be jokių ten narkotikų, ir aš labai neturiu laiko".

"Ką bepadarysi", — atsakė dantistas, — "tu esi puikus vaikas. Parodyk tą dantį?"

Vaikas staiga atsisuko į savo palydovą ir pushbalsiu paliepė: "Parodyk jam savo dantį, Raimondai!"

Progresas

Aosta, Italija. Armando Saggioro, 15 metų, buvo pakaltintas pavogęs 14 motociklų ir palikęs juos, kai išsibaigė degalai. Jis buvo paleistas į laisvę, kai prisiekė niekad nebavogti jokio motociklo. Prieš porą savaitių jis vėl buvo sumintas ir pakaltintas pavogęs šešis automobilius.

Kas kraštas, tai paprotys

Bridgeport, Conn. Mrs. Helen Mitchel Thrush pasiskundė teismui, pareikšdama, jog ji nepaisė, turėdama nešioti kelionės krepšius, kai su savo vyru buvo išvažiavusi pačiužinėti Vermonte, bet jai labai nepatiko, kai jiems atostogaujant Floridoje, vyras norėjo ją istumti į balą, pilną aligatorių. Teisėjas davė jai atostogas be vyro.

Ajaccio, Korsika. — Vienas žmogus paskelbė vietiniame laikraštyje Le Petit Bastiais tokią žinią:

"M. Pistorozzo, Adolphe, praneša krautuviniams ir kitiems asmenims, kurie gali turėti reikalų su jo žmona, gimusia Bartoli, Charlotte, jog jis nemokės jos skolų. Jis buvo priverstas atsiskirti nuo savo žmonos, kuri, nepatenkinta, kam jisai dalyvavo birželio 1 d. demonstracijoje už De Gaulle, jam grįžus namo, jį apkūlė".

Niekad visiems neįtiksi

Pamenate anekdotą apie vieną gerą vyrą, kurs turėjo vieną asilą ir vieną žmoną ir su visu turtu iškeliavo į pasaulį. Kaip jis bedarė kelionė, ir pats jodamas ant asilo, ir žmoną pasodindamas, tai vėl abudu pėsti eidamu ir asilą veddamu, niekaip neįtikio. Dabar į spaudą pateko Mr. Alvin Thurber iš Pawtucket, R. I., kurs tiek myli arklius, jog savo žirgą laiko garaže, o savo kadilaką lauke.

Skirtumas

— Koks skirtumas tarp vištos ir kiaušinio?

— Skirtumas toks, kad višta atsiranda iš kiaušino, o kiaušinis atsiranda iš vištos.

Jūrininko ypatybė

Jūrininkas yra toks žmogus, kurs užsidirba pragyvenimą ant vandens, tačiau, būdamas sausumoje vandens visiškai nemėgsta gerti.

5 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, JUNE 21, 1958

Dalimis

Vaitulis atėjo pas dantų gydytoją dantį ištraukti.

— Bet už ištraukimą aš sumokėsiu dalimis, — perspėja Vaitulis dantistą.

— Tai aš tamstos dantį dalimis ištrauksiu, — atsakė šis.

Tik pareik prigėres!

— Tėte, aš einu į baseiną paplaukioti, — praneša berniukas tėvui išeidamas.

— Tu tik grįžk prigėres, aš tau kailį išpilsiu! — perspėja tėvas, akių nuo laikraščio neatitraukdamas.

Skaitvkite "N-nas"

CONSTRUCTION & HOME SERVICE Lietuvių Statybininkų Sambūris

2618 West 71st Street

Chicago 29, Illinois

PROspect 8-4268 — PROspect 8-4269

V. ŠIMKUS

Gen. kontraktorius, naujų namų statyba, įvairūs remontai.
TERminal 9-5531

K. BUTKUS

Namų pagerinimas, aluminijaus ir stiklų: durys, langai, jų stogeliai, tvoros ir kita.
PROspect 8-2781

J. RAUDONIS

Cemento darbai.
HUDson 7-4086

V. VAITEKŪNAS

Dažymas, dekoravimas iš lauko ir vidaus.
PROspect 8-2215

A. STANČIAUSKAS

Šiluma, oro vėsintuvai ir skardos darbai.
OLympic 2-6752

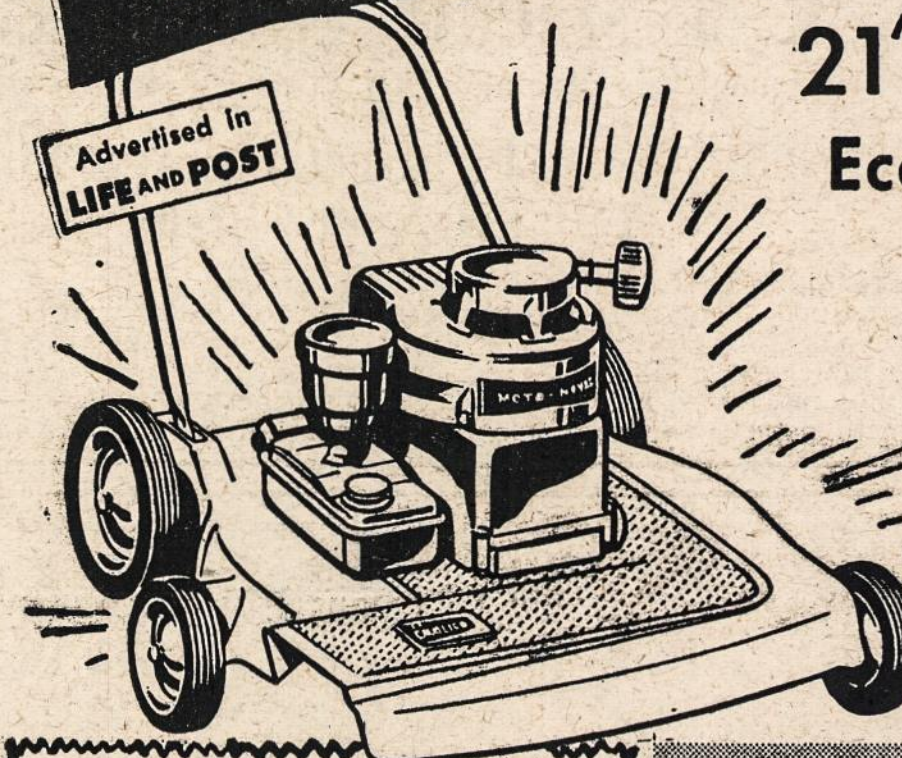
F. KAIRIS

Vandentiekis ir kanalizacija.
VIRginia 7-3033

Raštinė atdara pirmad. ir ketvirt. nuo 9 iki 9; šeštad. nuo 9 iki 2.

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

One Week ONLY

Advertised in
LIFE AND POST

Greatest Power Mower Value

EVER OFFERED!

MOTO-MOWER®

21" CAVALIER

Economy Rotary

**EASY
TERMS**

Plus...

Reg.
\$5.95
Value

FREE MOTO-MOWER SOIL-TESTING KIT!

WITH EVERY 21" CAVALIER

TEST YOUR SOIL THE PROFESSIONAL WAY!

Moto-Mower's Soil Test Kit tells what's wrong with your lawn and how to correct it. You can do it in five minutes. IT'S FUN! IT'S EASY! IT'S PRACTICAL! IT'S SCIENTIFIC! For a Better Lawn — why guess when you can be sure?

ACT NOW—QUANTITY LIMITED!

Only Moto-Mower gives you this
SENSATIONAL
Line-up of FEATURES!

- Briggs & Stratton 4-cycle engine
- Lightweight, non-rusting cast aluminum deck
- Trims close, both side and front
- Easy-to-store snap-off handle
- Side discharge—even grass distribution
- Staggered-wheel non-scalping design
- Vacu-Mow blade design
- New-type friction-disc safety-clutch

Full 90-Day Factory Warranty

GLASER'S FURNITURE AND APPLIANCE CO.

5115-5123 SO. KEDZIE AVENUE

PROspect 6-1790

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

Keista, bet faktas

Visa gyvybė iš algijų

Senas lotynų posakis, kad omnes vivum ex ovo — visa, kas gyva — iš kiaušinio, yra tiesa, tik tai tiesai reikalinga maža pataisa, būtent, kad tas kiaušinis nebuvo toks, kurių poros užtenka žmogui privalgyti, bet buvo akimis neužmatomas mikroskopinis narvelis, pirmą kartą celė.

Prof. Dr. Lawrence Dillon, žymus Texas biologas, su savo bendradarbiais studijavęs visa, kas per pastaruosius 50 metų parašyta apie narvelių vidutinę struktūrą, priėjo išvados, kad celių vidutinė struktūra gali greičiau atrinkti duris į gyvybės atsiradimo paslaptį, kadangi lęšiolinės teorijos, paremtos išorine struktūra, turi daug silpnų vietų.

Jo studijos parodė, kad celių (narvelių) branduoliai arba nuklejai ir kiti organoidai, atrodo, yra pergyvenę visą eilę pakitėjimų, kas rodytų į jų evoliucinę raidą. Jis išvystė naują klasifikacijos sistemą, paremtą narvelio branduolio išsivystymu iš paprasčiausio į progresyviškai sudėtingesnį.

Ligi šiol patirta, kad melsvai žalsvos algės yra visų paprasčiausieji gyvieji padarai. Algės yra tie mikroskopiniai vandens augalėliai, nuo kurių vanduo prūduose, ežeruose, net jūrose ir okeanuose įgauna savotišką žalsvą spalvą. Dar gali būti primityvesnė virusų "gyvybė", bet virusų vidaus struktūra dar nėra ištirta, tad nieko negalima pasakyti.

Po algijų seka keletas bakterijų rūšių, jas seka mielės, euglenoidai ir t.t., augalų "karalystė" išsivystant savotišku dvišakiu medžiu, kurio vieną šaką sudaro žaliosios algės ir jau aukštesnės rūšies augalai, o antrąją šaką sudaro geltonos algės ir raudonos bei rudos jūrų žolės.

Prof. Dillon tad daro tokią išvadą:

"Metazoa ir ciliatai taip pat rodo aiškia giminybę su geltonųjų algijų ir jūrų žolių šaka. Tad mes esame priversti daryti švadą, jog visa gyvybė priklauso vienai vienai karalystei, kuri — reikia visu nuodirdumu pasakyti — yra augalų karalystė. Todėl visi gyvuliai, įskaitant žmogų, tikrumoje yra aukštai modifikuotos augalų gyvybės tipas, išsivystęs prieš bilijonus ar kiek metų iš protėvių, kurie buvo bendri su rudosiomis jūržolėmis".

Žemės vanduo atšyla

Tiek daug neišaiškinamų dalykų vyksta mūsų planetoje, kad stačiai neįmanoma atrinkti, kuris svarbesnis aprašyti.

Vienas iš keistų faktų yra tas, kad Pacifiko vanduo darosi šiltesnis, žymiai šiltesnis. Lėtu tempu pastebimas visos

planetos atmosferos atšilimas, bet Pacifiko vandens atšilimas yra daug spartesnis. Kai kuriose vandenyno vietose vanduo yra atšilęs vidutiniškai 5.5 laipsnius aukščiau negu buvo 1949-1956 metais. Prie Kalifornijos pakraščiu atšilimas siekia iki ketvirtadaliu mylios gilumo. Mokslininkų apskaičiavimu, tiek atšildyti daugiau kaip 200,000 ketvirtinių mylių plotą, reikėtų suvartoti 560 bilijonų statinių alyvos arba keturis kartus didesnės saulės šilumos. Nesurasta, iš kur tas atšilimas ateina, bet įdomiausia, kad tyrimai rodo atšilimą sklandant ne iš pietų, o iš vakarų arba šiaurvakarių pusės.

To ar kitko pasėkoje pastebimi sekantieji reiškiniai:

— Žemės oras žymiai atrodą pakitęjės;

— Havajų salos turėjo pirmą uraganą;

— Prie Point Barrow, šiaurinėje Aliaskoj, pereinamais metais ledas išėjo anksčiau visose to krašto istorijoje;

— Pietinės žuvis keliai šiauriau. Delfinai šiemet pagautami prie pat Kalifornijos-Oregono pakraščiu.

SCHIZOFRENİKAS

Apeidamas savo pacientus vieno beprotnamio vyriausias gydytojas įėjęs į vienutę rado joje vienišą žmogystę kažką be- rašant. Paklaustas, ką jis rašo, pacientas atsakė:

"Matote, visi kiti gauna laiš- kų, o tik aš negaunu. Na, tai ra- šau pats sau laišką."

"Idomu, kas ten parašyta?"

"Neturiu mažiausio supratimo. Laišką gausiu tik rytoj", paaikškino žmogysta.

SACHMATININKAMS

ZINOTI!

Kalifornijoje gaminamas ir greitai laiku būsiąs baigtas ro- botas, kurs lošia šachmatais. Robotas, kaip jo "tėvai" tvirti- na, gali lošti iš anksto numaty- damas dešimtį ėjimų iš anksto ir "lošia geriau, kaip žmogus".

• Parduodu, Pritaikau • ir Įdedu Naujus

modernius aliuminijaus lan- gus, duris ir vasarinius tinkle- lius. Apdraudžiu namus, auto- mobilius, langus, baldus ir ki- tus dalykus nuo ugnies, vagies ir kitokių nelaimių.

Kreipkitės, mielai noru
Jums patarnausiu.

JUOZAS SPAITIS
3261 So. Halsted St.
Victory 2-6469

UŽKIETĖJĘ KORNAI

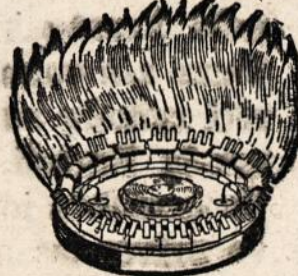
(nuospaudos), nuotrynos, karpės? Šie skausmingi dalykai pašalinami su garantija per 3 dienas. Reikā- laukite iš savo vaistininko.

KORN-KIT — tik už \$1.00.

Save 25% Fuel Costs

MODERNIZE YOUR HOME FOR
REAL WINTER COMFORT
OIL OR GAS CONVERSIONS.
WITH TORIDHEAT.

COMPLETE
INSTALLA-
TIONS
CLEANING &
SERVICE
24 HR. A DAY.
For FREE
Heating Survey
& Estimate Call

**JUSTICE HEATING &
AIR CONDITIONING CO.**
3731 West 62nd Place
RELIANCE 5-4314

NAUJAS TEPALAS

ir tabletes teikia naujos vilties kėn- čiantiems nuo reumatizmo ir artrito.

The Star Pharmacal kompanijos, Chicago, chemikas pagaminę naują tepalą ir tablečių. Ši nauja kombi- nacija, žinoma vardu AMERPOL RUB ir AMERPOL TABLET, pri- pažinta labiausiai efektyvia, malši- nant skausmus, kuriuos paprastai sukelia reumatizmas ir artritas.

Ši nauja pasitvirtinusi kombina- cija buvo išrasta paraudusiems, už- degimą turintiems sąnariams gy- dyti, patinimui sumažinti ir nutir- pusių raumenų skausmui nušal-inti nuostabiai greit ir su nuosta- biais rezultatais. Prašykite vaisti- nės. 98c. tepalas, \$3.50 tabletės.

PETRO ŠIRVOKO NUOTYKIAI

Vienas aukštą mokslą lankęs žmo- gus, Bostono sieloganis, atsiuntė Pet- rui Širvokui laišką, patardamas jam susipažinti su Betinos Baxter stebū- lais. Šis štukorius, matyt, nežino, kad Petras Širvokas savo knygoje yra ap- rašęs daugiau stebūklų ir su juo nu- tikusių įvairiausių nuotykių, negu bet kurios panos knygoje galėtų būti su- minėta. Švaisto knyga apie Petro Šir- voko stebūklus ir nuotykius bus pa- siųsta, kai du doleriai ateis tokiu adresu: NAUJENOS, 1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Illinois.

6 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, JUNE 21, 1958

K. J. MACKE & COMPANY

1924 m. Kazio Mačiuko įsteigta Apdraudos Agentūra

2549 West 71st Street, Chicago, Ill.

Tel.: PROspect 6-3140

Tvirtyje apdraudos įstaigoje apdraudžiam namus, baldus, prekes, krautinių langus, tavernas, automobilius ir kitus įvairius vertin- gus daiktus; apdraudžiam namų savininkų atsakomybę, gyvybę ir asmeniską atsakomybę. Reikalui esant, apdraudos mokesčius galė- tume paskirstyti net 7 mėnesiams. Kviečiame pasinaudoti mūsų ilgų metų patyrimu ir apdraudos reikalais mielai teikiama patarimais.

SKOLINKIS STANDARD

UŽ

ŽEMESNĮ NUOŠIMTĮ

TAUPLYK PAS

STANDARD—

Stipriausioji Chicagos Bendrovė

Turtas \$60,000,000.00

Atsargos Fondas 5,700,000.00

Chartered and Supervised by the
U. S. Government

JUSTIN MACKIEWICH, Prez.

DARBO VALANDOS: Kasdien, įskaitant šeštad. nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. Trečiadieniais visai neatidaro.

STANDARD FEDERAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION
OF CHICAGO

4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
PHONE: VIrginia 7-1141

“Genijų maištas”

Labai aišku, kad mūsų kultūrinis gyvenimas smunka. Ir jis smuks, nepaisant ar į “tautą” atsišaukimus pasirašys 60 mokytųjų, ar tiek pat kvailių. Kultūrinių vertybių smukimas emigracijoje yra natūralus, neišvengiamas vyksmas. Aš būčiau labai nustebintas, jei ta lietuviškoji kultūra pradėtų kilti. Tačiau tai dar nereikia, kad rūpintis savąja kultūra nereikia. Rūpintis savąja kultūra ne tik reikia, bet ir kiekvienam lietuviui privalu. Ypač daugiau turėtų rūpintis tie, kurie jaučia ar kuriems tenka moralinė atsakomybė dėl tų kultūrinių vertybių pergreito smukimo.

Kad lietuviškame kultūriname gyvenime yra negeistinių, šalintinių reiškinių — ginčytis netenka. Tačiau dar neužtenka matyti negeroves — reikia jas kovoti. Ir jei tie 60 atsišaukėlių būtų buvę gudresni, labiau apdairūs, daugiau valyvi žmonės — juos reikėtų tik sveikinti. Bet... kažkoks vyrukas surezgė jau tokį nevykusį, skylėtą, kaip sakoma, nei į tvorą, nei į mieta raštą, po kuriuo “didieji kultūrininkai”, nelyginant kušlos vištos, ėmė ir pasikapstė. Tokių dvasinio nuosmūkio prasiveržimų retai kada pasitaiko ir pas “totorius”. Ir iš viso, tas 60-ties atsišaukimas savo visišku susipainiojimu logikoje, gali būti lygintinas, kaip lygiagretus savo ignoracija, paskutiniajam Lietuvos Ministrų Tarybos posėdžiui...

Jau ir anksčiau, dar iš nepriklausomybės laikų, paprastam žmogui buvo žinoma, kad jei tu neturi mokslo laipsnio, dvaro ar iš valstybės išdo apmokamos tarnybos, sėbi barščius ne sidabrinio šaukštu, tai esi ne tik diletantas, bet ir paskutinis durnius. Todėl nesistebiu, kad dar ir šiandien vieno-kito “intelektualo” galvoje teliškuojasi baudžiavos meto išrūgos.

Eiliniam lietuviui atsišaukėliai draudžia ne tik savą nuomonę reikšti, bet ir ją, kaip tokią, turėti. Už visus veiksmus, galvos ir nuspės 60 “genijų”. Viešuma, t.y. platus lietuviškojo darbo laukas, tik jiems vieniems turi priklausyti, o visi kiti privalo užsidaryti savo šeimose. Skaitant ir vėl perskaitant tą “genijų” atsišaukimą, gaunasi toks ispūdis: tučtuojau, nedelsiant nė minutės, išvaikyti choras ir muzikinius ansamblius, nes dauguma anų meninių kolektyvų žmonių yra mėgėjai - diletantai, taip sakant, lietuviškosios kultūros “nuosmūkio” vykdytojai. Nuo dabar dainuos, lenciūgėli šoks, sales pritūps, anie 60 “kultūros apaštalių”, o visi kiti lietuvių — po velniu, nesimaišykite Dievo pašauktiesiems po kojomis!

Atsišaukėliai užsimena ir apie spaudos laisvę, bet užsimena taip, lyg toji laisvė jiems vieniems priklausytų.

Norėdami lietuvišką spaudą apsaugoti nuo diletantizmo reiškinių, patys sukuria tokį diletantizmo perlą, kad labiau žerindžio nei Koralų salose nesužvejosi. Vien tik tai juokai...

Matau V. K. Jonyną, tarytum koki vada, lyg Napoleoną, išpaskos tempiantį Marių Katiliškį, A. Rūką ir kitus. Idomus žmogus tas p. Jonynas, ypač originalus tuo, kad geba tapyti “nosimi”. Prisimenu jo paveikslą “Vienuo-lės”, tikrą “šedevrą”, taip tobulai ir meniškai nužiestą, kad kaip tu į jį bežiūrėtum, nors ir marškinius ant galvos užsivertęs, vistiek matai ne vienuoles, o kokias tai padvėsusias, sudžiūvusias varnas. Jei anas p. Jonyno paveikslas yra menas — aš diletantas. Pasisakykite kuris vienas-vienas iš šešiasdešimties!

Kojeles kelia į žinksnelius deda, linksmi šypsodamiesi, kaip jauni berniukai, “kolonoje” žygiuoja ir kai kurie Lietuvių Enciklopedijos redaktoriai. Kaip jau dideli jie bebūtų mokslininkai, nepermatomi autoritetai, tačiau diletantizmas iš L. E. puslapių plieniniais dalgiais švytruoja, sodžiaus vyšniomis kvepia. Yra ir tokių nesamonių: šalia visos eilės liaupsinančių salvių, prikabinami dar tik pradėti, nežinia ar iš viso bus kada sukurti veikalai. Gal tai daroma dėl to, kad garbingieji būtų dar garbingesni, kad didieji dar didesni. Žodžiu, perima “genijai”, kurie negalėtų ištekti lietuviškoje visuomenėje.

(Tąsa 8-tam psl.)

Cinon POLKA LOVERS
JUMP CLAP TURN WHIRL HOP
HAVE THE TIME OF YOUR LIFE AT ANOTHER
GAY POLKA PARTY!
FRIDAY NIGHT, June 27
2
GREAT BANDS
CHICAGO'S POLKA KING
LIL' WALLY
AND HIS LUCKY HARMONY BOYS ORCHESTRA
plus **BILL WILLIAMS** AND HIS ORCHESTRA
FREE DANCE LESSONS
FRIDAY at 8:15 P. M.
SUNDAY at 7:30 P. M.
ONE NIGHT ONLY
FRIDAY, JULY 18
LES & LARRY ELGART
DANCE in COOL Comfort
ARAGON
WORLD'S MOST BEAUTIFUL BALLROOM
LAWRENCE ST. BROADWAY
PLENTY OF PARKING NEXT TO ARAGON
CTA LINES TO DOOR

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS IR GAZOLINO STOTIS

Lytinimas, dažymas, taisomi ir reguliuojami (tune-up) motorai, stabdžiai, transmisijos ir t. t. Alyva, baterijos ir padangos. Taip pat mano garaže perkamus duslintuvus įdedu veliui.

Mes pataisome.

Leiskite mums pataisyti radiatorių.

Ar reikia pagalbos?

(MUFFLERS INSTALLED FREE)

Ford 1941-53	\$8.25	Mercury 49-51	\$8.95
Chevrolet. All 1937-53	8.25	Old mobile 6, 41-50	8.20
Chevrolet 54-55	9.95	Plymouth 42-56	9.95
Chrysler 6, 42-52	9.91	Pontiac 37-54	8.95
Dodge 6, 42-56	9.95	Buick 37-52	12.00

IR TAIP PAT ČIA NEIŠVARDINTIEMS AUTOMOBILIAMS. Išmetimo paipą irgi įdedama veliui, leigu perkama kartu su duslintuvu. DARBAS ATLIKAMAS PATYRUSIŲ MECHANIKŲ. Dirbtuvė atidaryta: nuo 8 val. ryto iki 9 val. vak. Sekmad. uždaryva.

M. ČESAS

1934 West 59th Street

Tel.: GR 6-9136

New MAYTAG Mates

MAYTAG
All-Fabric
AUTOMATIC

MAYTAG
No-Vent
DRYER

Actually duplicates hand-washing methods:

- Washes gently because agitation and spin-speed are slowed. As little as one minute wash time! (Regular speed for regular fabrics.)
- Allows even cold water wash and rinse, automatically! Warm or hot, too, of course.
- Matches water to load. Automatic Water Level Control saves up to 11½ gallons per small load, automatically!

Of course, regular fabrics get the regular MAYTAG treatment.

Rids you of the work and weather worries of line drying, and every dryer drawback as well:

- No more awkward, expensive, vent pipe.
- No more humid heat that's tough on walls.
- No more lint on the floor.

MAYTAG's patented water extractor ends all these annoyances. Clothes come out fluff-dried, smelling fresh as fresh-air dried!

SEE the new MAYTAG MATES... make it today!

**WOLSKY BROS. FURNITURE
AND APPLIANCE COMPANY**

FORMERLY
GARRICK MUSIC SHOPS

733 West 63rd St. WENTWORTH 6-0085

CHICAGO 21, ILLINOIS

(Tęsinys iš 7-to pusl.)

Taip sakant, Bostone kuriamas naujas lietuvis — erdvės žmogus.

Tiesa, būčiau pražiopsojęs Alg. Landsbergį, kuris iš "kolonos" išsiskiria ne kokia aukšta kūryba, o didele pypke, — pypke porcelianine, labai panašia į anas, į tokius uzbonečius, kokias "smokina" Tyrolio bavarai. Neturiu ką daugiau apie jį pasakyti, nebent tai, kad maždaug prieš porą gerų metų, "Draugui" padedant, jam buvo įteikta tūkstantis dolerių, surinktų iš visokių "diletantų". Gal ponas Landsbergis prisijungė prie 60-ties tik dėl to, kad gavo vieną, o ne du tūkstančius.

Suprantu A. Barono nepasitenkinimą, nes dr. Aliūnas dar neišpešė nė vieno cento iš šalies, tarytum visoki mecenatai diletantai, dar prieš mums išsikeliančią Ameriką, būtų užvertę kojas. A. Baronas darbštus žmogus, dalyvauja visuomet ir visur — tai ne koks pasileistuvys. Tikėkime, atsiras šioje kontrėje dar vienas diletantas su tūkstančiu dolerių antyje.

Galėčiau šį rašinį dar ilgai tęsti, šį tą sukrapštyčiau apie V. Ramono Kryžius, išverstus į anglų kalbą, išsižiočiau ir apie Vyt. Kavolį, tą straių, akiniuotą jaunikaitį, savo fantazija skriejantį drauge su eksploreliais. Bet, po to, kai "Naujienų" Redakcija savo straipsnyje "Kultūra ir spauda" taip vykusiai, gražiai ir mandagiai, sakyčiau, net su baltomis pirštinaitėmis, su triuškinu "genijų maištą" — man belieka tik užsičiaupti, kad juos kūr bala nematė. Paibaigai galiu tik pakartoti tos, daugelio niekinamos, už ausų tampomos liaudies priežodį: "Sumalė į velnio miltus".

Julius Sula

Valgė be apetito

Daktaras sutinka vieno savo neturtingo paciento žmoną ir klausia, kaip ligoniui.

— Ačiū, ačiū, ponas daktare, jam kiek geriau. Truputį pavalgo bulvių.

— Ar valgo su apetitu? — klausia daktaras.

— Kur ten, ponuli! Apetito neturime. Valgo su rūgščiais kopūstais ir rūgšiu pienu.

Prezidentas įteikia atostogų čekį

BARNEY PIETKIEWICZ, Crane Savings and Loan prezidentas, įteikia pirmąjį šių metų vakacijų čekį taupytojui. Crane Savings sėkmingai veda biznį 2555 West 47th St., Chicago, Illinois. Ši bendrovė moka didelius dividendus taupytojams ir duoda paskolas namams pirkti ir taisyti. Šiais metais bendrovė įtaisė labai parankią vietą klientų automobiliams pastatyti — parking place.

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE SAVO NAMO
INSULIACIJOS PROBLEMAS.

Dabar yra laikas tinkamai įrengti savo namą vasarai ir žiemai.

Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams materiolių.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY

3039 SO. HALSTED STREET

Tel.: VICTORY 2-1272

STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI

ROASTS HUGE HAM OR A 12 LB. TURKEY

18 QT. CAPACITY

ROASTS
BAKES
STEWES

TRU-TEMP HEAT CONTROL

FAMOUS WESTINGHOUSE AUTOMATIC ROASTER

SERVICE FOR FOUR

BAR HARBOR PLASTIC DINNERWARE

HANDY TIME-TEMP SHELF

Betty Furness COOK BOOK

5 PC. OVENWARE DISH SET

6 PC. EKCO KNIFE SET

8 PC. SET EKCO KITCHEN TOOLS

13 PIECES EKCO BAKING SET

GET THE COMPLETE ENSEMBLE (50 PIECES)

REG. \$81³⁴

49⁸⁸

VALUE FOR ONLY - SAVE OVER \$31.46

\$5. DOWN ONLY \$2.00 A WEEK

GLASER'S FURNITURE and APPLIANCE CO.

5115-5123 So. Kedzie Ave.

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

PRospect 6-1790